

ЗАУВАЖЕННЯ

до звіту про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Відповідно до пункту 16 розділу II Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 11 липня 2019 р. № 977, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 8 серпня 2019 р. за № 880/33851, ознайомившись із звітом думку експертної групи про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Назва ЗВО	Київський університет імені Бориса Грінченка
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	26190
Назва ОП	Політологія
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	052 Політологія
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

заклад вищої освіти надає мотивовані **зауваження до нього**:

Зауваження університету до звіту експертної групи висвітлені у доданому файлі

Додатки:

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	<i>Відповідь Університету на звіт ЕГ. ОПП Політологія.pdf</i>	MjoOGEr2y/VTfGSm5aIyRs9f3vkXIhWP3U4TkSTX rWg=

Шляхом підписання цих зауважень запевняю, що я належним чином уповноважений на здійснення такої дії від імені закладу вищої освіти та за потреби надам документ, який посвідчує ці повноваження.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

ПІБ: ТУРУНЦЕВ ОЛЕКСАНДР ПЕТРОВИЧ

Дата підпису: 07.03.2023 р.

Відповідь на зауваження та рекомендації експертів з акредитації освітньої програми першого (бакалаврського) рівня «Політологія» (код в ЄДЕБО 26190) спеціальності 052 Політологія

Керівництво Київського університету імені Бориса Грінченка, науково-педагогічні працівники та гарант освітньо-професійної програми «Політологія» висловлюють подяку за фахову експертизу освітньої програми та рекомендації експертної групи. Звіт експертної групи уважно вивчено та проаналізовано. Загалом погоджуємось із висновками експертної групи. Пропонуємо важливі аргументи та пояснення щодо змісту висловлених ЕГ зауважень і рекомендацій за відповідними критеріями з метою всебічного представлення особливостей контексту та інструментів реалізації ОП «Політологія» в Київському університеті імені Бориса Грінченка.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми. Рівень В.

Слабкі сторони.

Цілі ОП «Політологія», спеціальні компетентності та програмні результати навчання не повною мірою відображають унікальність освітньої програми та фокус освітньої програми, орієнтованої на посилення практичної підготовки майбутніх фахівців-політологів.

Рекомендації.

ЕГ рекомендує Гаранту та робочій групі під час наступного перегляду освітньої програми конкретизувати мету ОП «Політологія» з урахуванням заявленої орієнтації програми на практико-орієнтований фокус навчання, а також посилити унікальність програмних результатів навчання освітньої програми «Політологія».

Відповідь університету:

Заявлена теза ЕГ про слабкі сторони ОП «Політологія» в частині не повного відображення унікальності та фокусу є спірною. Задекларована мета ОП (оновленого варіанту від 2021), як-от: «підготовка кваліфікованих фахівців політологів, які вміють застосовувати теорії та методи політичної науки для розв'язання спеціалізованих завдань і практичних проблем у політичній сфері» **у повній мірі відповідає Стандарту вищої освіти** за спеціальністю 052 «Політологія» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (Наказ МОН України № 911 від 10 липня 2020 року), де визначається, що мета – це бажаний результат, який необхідно досягти у процесі реалізації ОП. Відтак, саме цілі ОП – як поетапні кроки реалізації мети ОП, можуть реалізовувати її унікальність. **Звертаємо увагу**, що в звіті ЕГ в розділі «Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1» зафіксовано, що «Особливістю ОП «Політологія» є практико-орієнтоване навчання з виділенням 36 кредитів ECTS для практичної підготовки здобувачів вищої освіти. ОП «Політологія» демонструє регулярну та дієву практику залучення всіх стейкхолдерів до формування цілей та ПРН (включення здобувачів вищої освіти та роботодавців до складу робочої групи, запрошення стейкхолдерів на засідання випускової кафедри, неформальне спілкування з представниками робочої групи ОП)...».

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми. Рівень В.

Слабкі сторони.

Структурно-логічна схема ОП «Політологія» відображає послідовність навчальної діяльності здобувачів вищої освіти, проте не демонструє взаємозв'язок ОК та відповідний порядок їх вивчення як результат такого взаємозв'язку, що унеможлиблює чітке виявлення пререквізитів та кореквізитів, зокрема при формуванні РПНД.

В ОП «Політологія» в пункті Мова(и) викладання вказано, що окремі навчальні дисципліни викладаються англійською мовою, проте аналіз ОП, НП, РПНД дає можливість ЕГ констатувати відсутність в ОП навчальних дисциплін, викладання яких здійснюється англійською мовою.

На підставі здійсненого аналізу, ЕГ дійшла висновку, що неможливо здійснити вибір навчальних дисциплін за Вибірковим блоком 3 – Вибір з каталогу дисциплін. В каталозі вибіркового блоку відсутні дисципліни з формою підсумкового контролю екзамен, а їх відповідно до НП потрібно обрати 4.

Програма навчальної практики (в політичних інституціях) визначає особливості проходження практики здобувачами у 2, 4, 6 семестрах. Мета, завдання, етапи проходження практик, перелік індивідуальних завдань відповідно до програми є ідентичними, як і запропонований перелік баз практики для всіх трьох курсів.

Рекомендації.

Під час наступного оновлення ОП робочій групі у структурно-логічній схемі ОП відобразити міжпредметні зв'язки з метою чіткої ідентифікації пререквізитів та кореквізитів.

Під час наступного оновлення ОП робочій групі чітко визначитися з мовою (мовами) викладання. Задля інтернаціоналізації освіти розглянути можливість запровадження англійських ОК, скориставшись потенціалом науково-педагогічних працівників кафедри політології та соціології та інших кафедр, які забезпечують реалізацію освітнього процесу на ОП.

Потрібно удосконалити процедуру вибору навчальних дисциплін з загальноуніверситетського каталогу. Під час наступного оновлення ОП робочій групі внести зміни до НП у Вибірковий блок 3 – «Вибір з каталогу дисциплін»: привести НП у відповідність до вимог, за якими формуються навчальні дисципліни загальноуніверситетського каталогу щодо форми підсумкового контролю та кількості кредитів ECTS.

Під час перегляду програм практик відповідальним за практичну підготовку здобувачів вищої освіти внести зміни до Програми навчальної практики (в політичних інституціях), чітко визначивши мету, завдання, етапи, перелік індивідуальних завдань при проходженні практики в кожному з семестрів, в яких вона передбачена ОП. Враховуючи практикоорієнтованість ОП, ЕГ рекомендує розглянути можливість розробити наскрізну програму практики, яка передбачає та наочно демонструє логічну послідовність проведення практик для набуття здобувачами компетентностей, необхідних для подальшої професійної діяльності.

ЕГ рекомендує використовувати потенціал столичного регіону як осередку центральних органів влади та розширити перелік баз навчальної та виробничої практик шляхом активізації роботи з державними та громадськими організаціями.

Відповідь університету:

Експертна група визначила такі слабкі сторони за критерієм 2, а саме:

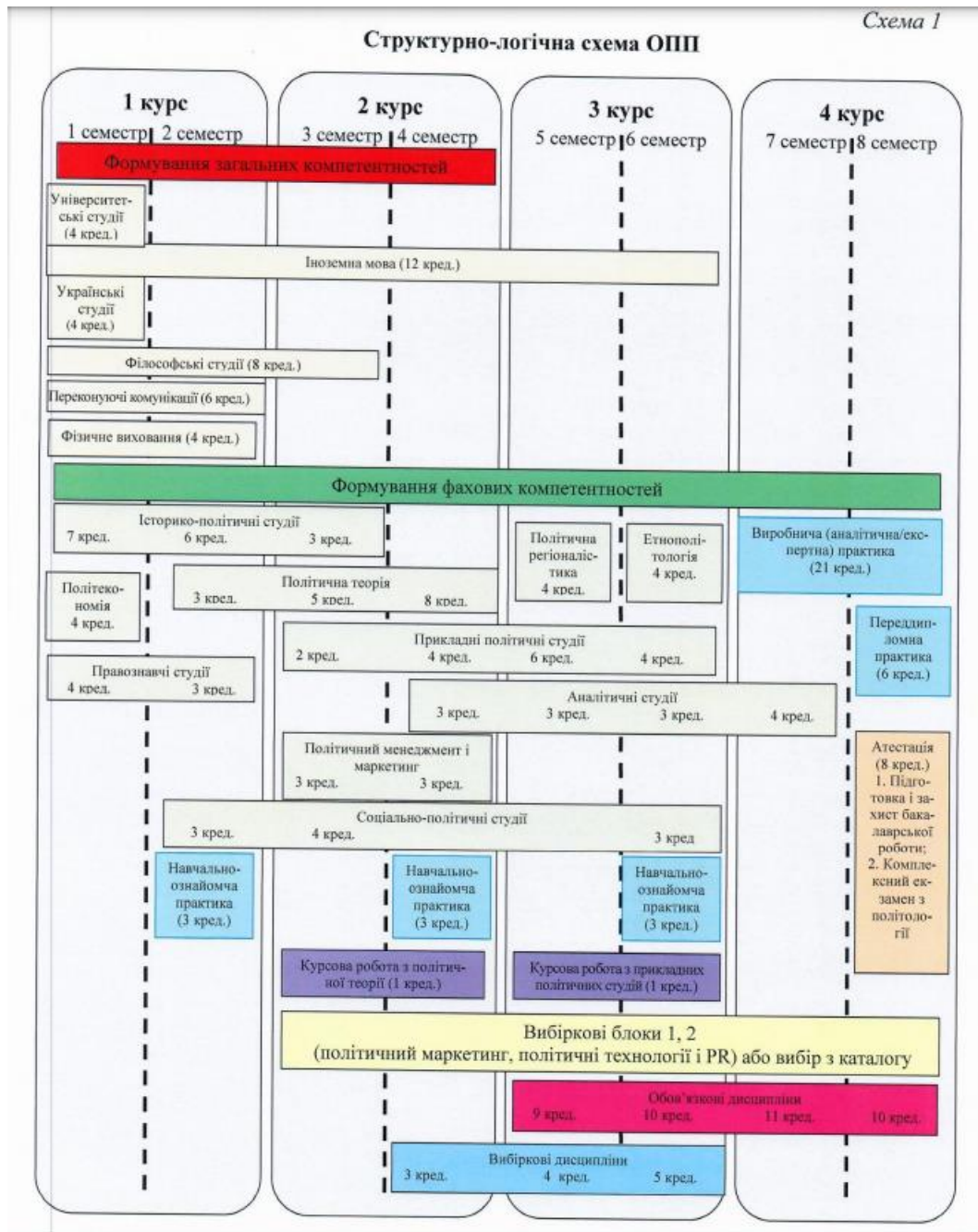
2.1. «Структурно-логічна схема ОП «Політологія» відображає послідовність навчальної діяльності здобувачів вищої освіти, проте не демонструє взаємозв'язок ОК та відповідний порядок їх вивчення як результат такого взаємозв'язку, що унеможлиблює чітке виявлення пререквізитів та кореквізитів, зокрема при формуванні РПНД».

Не можемо погодитись з даним зауваженням. У Додатку 1. Наведена СЛС ОП «Політологія» редакції 2018 р. При розгляді схеми по вертикалі (згори до низу) наочно продемонстрована послідовність вивчення ОК по рокам навчання та їх зв'язок. З СЛС видно що вивчення дисциплін-пререквізитів логічно зводиться до проходження практик здобувачами вищої освіти. Зазначимо, що жоден нормативний акт не регламентує архітектуру, формат та підходи до відображення елементів СЛС. Зазначена схема відноситься до автономії ЗВО та бачення групи розробників, здобувачів вищої освіти й академічної спільноти, долучених до проектування та обговорення ОП. До обговорення та подальшого рецензування ОП «Політологія» редакцій 2018 та 2021 рр. були долучені 5 «зовнішніх» представників академічної спільноти України, які при обговоренні представлених редакцій ОП «Політологія» висловлювали позитивні відгуки щодо архітектури ОП та візуалізації послідовності вивчення ОК та їх взаємозв'язку.

Вважаємо за потрібне зауважити, що зафіксований в навчальному плані (редакції 2018 та 2021 р) «блоковий» формат до формування логічної структури вивчення ОК, дозволив максимально адекватно та логічно розташувати ОК за принципом послідовності освітнього процесу, де пререквізити (як дисципліни, що містять знання, уміння й навички, необхідні для освоєння ОК, що вивчаються) та кореквізити (інші компоненти, що вивчаються одночасно або безпосередньо після дисципліни) розташовані послідовно. Наприклад, блок ОДФ 1 Історико-політичні студії включає в себе послідовне вивчення дисциплін Історія зарубіжних політичних вчень, Політична історія світу, Історія політичної думки України. За подібною логікою створені блоки ОДФ.02 Політична теорія, ОДФ.03 Прикладні політичні студії, ОДФ 06. Аналітичні студії, ОДФ 07 Правознавчі студії ОДФ 10 Соціально-політичні студії. Такий підхід до укладання СЛС застосований і в редакції 2021 р.

Це пояснення було озвучено під час онлайн спілкування з експертною групою гаранта освітньої програми та академічного персоналу.

Додаток 1.

2.2. «В ОП «Політологія» в пункті Мова(и) викладання вказано, що окремі навчальні дисципліни викладаються англійською мовою, проте аналіз ОП, НП, РПНД дає можливість ЕГ констатувати відсутність в ОП навчальних дисциплін, викладання яких здійснюється англійською мовою».

Під час роботи з фокус-групами, у ЕГ питання щодо викладання навчальних дисциплін в ОП, виникало декілька разів (що зафіксовано відеозаписом на Зустрічі 3 від 13.03.2023 з академічним персоналом), де було вказано, що англійською мовою викладаються частина тем ОК. Як приклад викладання окремих тем англійською мовою, наводилася дисципліна «Історико-політичні студії: Історія зарубіжних політичних вчень» (викладається к.і.н., доцентом В.Завадським) та Історико-політичні студії: Політична історія світу (д.і.н., професор Г.Саган). З огляду на

ефективність викладання іноземною мовою, НПП проводять опитування на предмет готовності сприймати матеріал здобувачами. Як правило такого роду опитування проводяться під час безпосереднього викладання дисциплін. Окремо зазначимо, що НПП, які забезпечують освітній процес мають потенціал до викладання англійською мовою й безпосередньо його реалізують. Наприклад, к.п.н., доцент Лавриненко Г.А. має диплом магістра за спеціальністю «Германські мови та література» (перша мова – англійська); професорка кафедри політології та соціології Костюк Т.О. має кваліфікацію філолога, перекладача французької та англійської мов, к.і.н., доцент Завадський В.М. має сертифікат володіння англійською мовою, рівень B2 (APTIS, British Council). Тому, при розробці нової редакції ОП і було зазначено як перспективний напрямок розвитку ОП викладання окремих ОК англійською мовою.

Також зазначимо, що в Положенні про організацію освітнього процесу в Київському університеті імені Бориса Грінченка (п.9.5. Викладання дисциплін іноземною мовою) передбачені передумови для викладання дисциплін англійською (іншою іноземною мовою). <https://tinyurl.com/kubg-edu-proc>. При виконанні всіх передбачених умов: для НПП, здобувачів освіти, передумов щодо навчально-методичного та організаційного забезпечення, Вченою радою Університету приймається рішення щодо викладання навчальної дисципліни іноземною мовою.

Тобто, наразі випускова кафедра працює над виконанням умов, визначених у Положенні про організацію освітнього процесу в частині підготовки РПНД для викладання англійською мовою

2.3. «На підставі здійсненого аналізу, ЕГ дійшла висновку, що неможливо здійснити вибір навчальних дисциплін за Вибірковим блоком 3 – Вибір з каталогу дисциплін. В каталозі вибірових дисциплін відсутні дисципліни з формою підсумкового контролю екзамен, а їх відповідно до НП потрібно обрати 4.»

Зазначимо, що здобувачі вищої освіти ОП «Політологія», відповідно до ОП та НП мають такі опції вибору:

1. Вибір одного з вибірових блоків (40 ECTS) + вибір дисциплін з каталогу вибірових дисциплін (20 ECTS).
2. Вибір з каталогу вибір з каталогу вибірових дисциплін (60 ECTS).

Проводиться достатньо серйозна кампанія з інформування здобувачів щодо можливості побудови індивідуальної освітньої траєкторії. В Університеті наявні опрацьовані підходи до формування переліку дисциплін з каталогу, який станом на 2022-2023 рр. налічує понад 250 дисциплін. Студенти здійснюють вибір через власний кабінет в системі Е-навчання та додатково фіксують опцію свого вибору в заяві на ім'я декана факультету. Впродовж 2018 – 2022 рр. студенти обирали різні вибірові блоки: «Політичний менеджмент», «Політичні технології та PR» та вибирали достатньо широкий спектр дисциплін з вибірового блоку. Наприклад, на сайті Факультету суспільно-гуманітарних наук представлено перелік груп для вивчення вибірових дисциплін, який дає можливість підтвердити широкий спектр обраних ОК:

https://docs.google.com/spreadsheets/d/1mjEbFu_fkE4syBX8DHeLmaQUy-IVi_DP/edit#gid=411661752 (2 курс)

https://docs.google.com/spreadsheets/d/1m8T7DtAajkWeF_JvTjdcUHMNh0VRxw2t/edit#gid=1100678690 (3 курс)

Під час роботи з фокус-групами для ЕГ був продемонстрований вигляд кабінетів здобувачів вищої освіти в частині вибіркового сегменту. Для прикладу долучаємо скрін з кабінетів: здобувача 2 року навчання ОП «Політологія» - Багнюка Романа (Додаток 2), здобувачки 3 року навчання ОП «Політологія» Дорош Катерини (Додаток 3). З огляду на перелік дисциплін, вважаємо, що здобувачі освіти ОП «Політологія» мають достатньо широкий вибір ОК з Каталогу.

Говорячи про опцію вибору, коли студент може обрати всі 60 кредитів (Вибірковий блок 3), тобто повністю з каталогу, зазначимо, що в Каталогі є дисципліни доступні до вибору із формою контролю «екзамен», які вони можуть обрати з переліку, запропонованого навіть для інших рівнів вищої освіти.

Вважаємо, що на ОП «Політологія» є повне дотримання Закону України «Про вищу освіту», який встановлює обсяг вибірових компонентів не менше 25% кредитів ЄКТС від загального обсягу ОП (пункт 15 частини першої статті 62 Закону України «Про вищу освіту»). Вибір та застосування політики вибіровості належить до автономії ЗВО.

Додаток 2

Багнюк Роман Олегович, 2022 рік

🔍 Перелік студентів 📄 ПЛ/6-1-21-4.0д 👤 Сторінка студента 📄 Експортувати

Група: ПЛ/6-1-21-4.0д Освітня програма: 052.00.01 Політологія Спеціалізація: Політичний менеджмент

Залишок кредитів у 3-му семестрі: 0

Залишок кредитів у 4-му семестрі: 0

Залишок кредитів у 5-му семестрі: 0

Назва	Семестр	К-сть кредитів	Дата
Політика та партисипація у сучасному світі	3	4	16.09.2022 20:05:05
Мистецтво медіації політичних конфліктів	3	4	26.09.2022 18:37:43
Антикризові політичні технології	4	4	16.09.2022 20:04:39
Електоральна компаративістика	4	4	26.09.2022 18:36:36
Демократичні транзити та авторитарні реванші сучасності	5	4	26.09.2022 18:35:22

Розподіл кредитів

Семестр	1	2	3	4	5	6	7	8
Всього	0	0	8	6	6	0	0	0
Обрано	0	0	8	6	6	0	0	0
Вільно	0	0	0	0	0	0	0	0

Розклад

Бібліотека

Відеоінструкції щодо роботи з ЕНК

Підвищення цифрової компетентності

Центр технологій дистанційного навчання

Матеріали на Вікі-порталі

Дорош Катерина Ігорівна, 2021 рік

 Перелік студентів
  ПЛБ-1-20-4.0д
  Сторінка студента
  Експортувати

Група: ПЛБ-1-20-4.0д; Освітня програма: 052.00.01 Політологія; Спеціалізація: Політичний менеджмент

Залишок кредитів у 3-му семестрі: 0

Залишок кредитів у 4-му семестрі: 0

Залишок кредитів у 5-му семестрі: 0

Назва	Семестр	К-сть кредитів	Дата
Криптоэкономика	3	4	01.04.2021 11:52:02
Політичні еліти та лідерство	3	4	01.04.2021 11:53:07
Політичне насильство і конфлікти у ХХІ столітті	4	4	01.04.2021 11:49:51
«Картковий будинок»: політика "з нуля"	4	4	01.04.2021 11:52:41
Правознавство	5	4	12.05.2021 08:58:04

Розподіл кредитів

2.4. «Програма навчальної практики (в політичних інституціях) визначає особливості проходження практики здобувачами у 2, 4, 6 семестрах. Мета, завдання, етапи проходження практик, перелік індивідуальних завдань відповідно до програми є ідентичними, як і запропонований перелік баз практики для всіх трьох курсів».

Під час підсумкової зустрічі гарантом було вказано, що Навчальна практика (в політичних інституціях) є послідовною, наскрізною практикою - цілісним ОК в навчальному плані (ОП.1) з однією метою та однаковим переліком РН. Зміст програми практики як-раз є наскрізним на всі 3 роки навчання. В програмі наявні 3 етапи (1, 2, 3 рік навчання) з **абсолютно різними завданнями та змістом для кожного етапу**. Ця ж логіка простежується у програмі Виробничої практики (аналітичної/експертної), яка проводиться відповідно на 4 курсі у 7 та 8 семестрах, має єдину мету та відрізняється різними завданнями для семестрів. Проте, програма з цієї практики не отримала зауважень.

Не погоджуємося з ЕГ стосовно тези про ідентичність баз практики на всіх 3 курсах. На прикладі першого набору на ОП «Політологія» продемонструємо перелік баз практики, де відбувалася практична підготовка здобувачів ОП «Політологія» по роках навчання (Перелік баз практики та закріплення за ними студентів зазначається в розпорядженнях по роках декана Історико-філософського факультету, з 01.09.2022 – Факультету суспільно-гуманітарних наук О.С. Александрової «Про проведення практики здобувачів ОП «Політологія».)

1. Курс І (2018 р.н.), перший набір на ОП, практика в 2019 р., бази: ГО «Освітня асамблея», ГО «Національний центр правозахисту», ГО «Громадський

холдинг. Група впливу», ГО «Форум нових політичних лідерів», ГО «Батьківщина молода», Всеукраїнське об'єднання «Свобода». (Розпорядження декана від 14.03.2019 р. №06).

2. Курс II (2018 р.н.), практика в 2020 р., бази: Адвокатське об'єднання «Правовий захист», ГО «Освітня асамблея», ГО «Форум нових політичних лідерів» (Розпорядження декана від 27.05.2020 р. № 65)
3. Курс III (2018 р.н), практика в 2021 р., бази: Святошинська районна в місті Києві державна адміністрація, ГО «Інститут української політики», ГО «Український центр суспільного розвитку» (Розпорядження декана від 05 лютого 2021 р. №09).
4. Курс IV (2018 р.н.), практики восени 2021 та навесні 2022 р., бази: Міністерство соціальної політики України, Інститут держави і права імені В.М. Корецького НАН України, ВГО «Всеукраїнська асоціація політичних наук», ГО «Український центр суспільних даних», ГО «Кандидат», ГО «МІНЗМІН», ГО «Всеукраїнська люстрація» (Розпорядження декана від 29 жовтня 2021 р. №43 та розпорядження від 13 травня 2022 р. №60).

Окрім цього у 2022 році, відповідно до укладених договорів, новими базами практики для здобувачів вищої освіти ОП «Політологія» додатково до перелічених вище стали: Київська міська рада (зразки документації проходження практики були надані ЕГ), Інститут політичних та етнонаціональних досліджень імені І.Ф. Кураса НАН України.

Станом на 2 семестр 2022-2023 навального року здобувачі освіти ОП «Політологія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, мають можливість проходити різні види практик на 17 базах. Колектив кафедри політології та соціології постійно працює над розширенням переліку баз практики та оновленням змісту практичної підготовки.

2.5. «Враховуючи практикоорієнтованість ОП, ЕГ рекомендує розглянути можливість розробити наскрізну програму практики, яка передбачає та наочно демонструє логічну послідовність проведення практик для набуття здобувачами компетентностей, необхідних для подальшої професійної діяльності. ЕГ рекомендує використовувати потенціал столичного регіону як осередку центральних органів влади та розширити перелік баз навчальної та виробничої практик шляхом активізації роботи з державними та громадськими організаціями».

Під час зустрічей з ЕГ наголошувалося, що перелік баз практик формується на підставі підписаних договорів. Так, за час реалізації ОП, у період 2018 - 2022 рр. активні договори охопили 17 баз практик. Рекомендація щодо використання потенціалу столичного регіону є наразі дискусійною, оскільки існують обмеження для відвідування політико-державних інституцій м. Києва через вимоги безпеки (про що було наголошено під час підсумкової зустрічі).

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання. Рівень В.

Слабкі сторони. В Університеті відсутня чітко врегульована нормативна база, яка регламентує питання, пов'язані з визнанням результатів неформальної освіти. Попри наявні умови, які створює Університет, надавши вільний доступ до

онлайн-курсів, у здобувачів вищої освіти ОП «Політологія» відсутні приклади проходження курсів за спеціальністю у неформальний спосіб. Рекомендації. Експертна група рекомендує розробити «Положення про визнання результатів навчання здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти», в якому деталізувати норми щодо особливостей визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, передбачивши чіткі алгоритми визнання й процедуру оскарження рішення випускової кафедри щодо результатів розгляду звернення про зарахування результатів навчання у рамках неформальної освіти. Експертна група рекомендує Гаранту освітньої програми, викладачам кафедри політології та соціології популяризувати серед здобувачів вищої освіти можливості неформальної освіти, мотивувати здобувачів вищої освіти для проходження різноманітних онлайн-курсів, тренінгів, вебінарів, семінарів, воркшопів.

Відповідь університету:

Вважаємо за необхідне наголосити, що неформальна освіта не є обов'язковим елементом навчання, а відноситься виключно до компетенції автономії Університету.

Крім того, на наш погляд, поява необхідності в неформальній освіті може також трактуватися як певний ступінь незадоволеності результатами формального навчання. Оскільки студенти повністю проінформовані про можливості неформальної освіти, але у них не виникло бажання скористатися цією «опцією» свого навчання, можемо вважати, що ОНП повністю задовольняє їх потреби в опануванні ПРН засобами формальної освіти. Нав'язувати ж необхідність неформальної освіти через адміністративний ресурс чи інші спонукальні форми впливу на студентів (крім тієї довідкової інформації, яка є в наявності) ми вважаємо порушенням прав студентів.

Таким чином, ми дослухаємося до рекомендації ЕГ, але висловлюємо нерозуміння, яким чином обставина, що відноситься до автономії Університету і є опцією «права студента», не є зобов'язуючою до якихось обов'язкових дій.

Абсолютно не погоджуємося із тезою ЕГ «...у здобувачів вищої освіти ОП «Політологія» відсутні приклади проходження курсів за спеціальністю у неформальний спосіб.». Зазначимо, що ЕГ не робили запиту стосовно документації яка б підтверджувала участь здобувачів ОП в неформальній освіті. Проте, додатково до запиту ЕГ від 06 лютого 2023 року були завантажені сертифікати випускниці ОП 2022 року Мусієнко Аліси (2 сертифікати, що підтверджують участь в програмах неформальної освіти, один з яких дотичний до «Дизайну проєктів», набуті навички також можуть використовуватися в якості інструменту під час розробки проєктів з дослідження політичних процесів).

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою. Рівень В.

Слабкі сторони. На сайті кафедри політології та соціології відсутній перелік вибіркового блоків ОП «Політологія», а також перелік і описи / робочі програми вибіркового навчальних дисциплін, які до нього входять. Описи цих НД відсутні також в загальноуніверситетському каталозі вибіркового дисциплін. Це, на думку ЕГ, ускладнює здобувачам вищої освіти можливість попереднього ознайомлення зі змістом запропонованих дисциплін в межах вибіркового блоку та ускладнює процес вибору освітніх компонентів. На сайті кафедри політології та соціології відсутні робочі програми таких обов'язкових навчальних дисциплін, як: «Етнополітологія»,

«Політична географія», «Державне управління», модуль «Політичні еліти і лідерство» навчальної дисципліни «Прикладні політичні студії». У робочих програмах навчальних дисциплін відсутні у списках рекомендованої літератури наукові публікації науково-педагогічних працівників, які забезпечують реалізацію освітнього процесу на ОП «Політологія». У робочих програмах навчальних дисциплін, які входять до комплексного екзамену (наприклад, «Філософські студії», «Історико-політичні студії», «Політична теорія», «Прикладні політичні студії» та ін.) чітко не описана процедура врахування результатів досягнень здобувачів вищої освіти з конкретної дисципліни під час проведення комплексного екзамену. Рекомендації. До початку 2023-2024 навчального року колективу кафедри політології та соціології оприлюднити перелік вибірових блоків ОП «Політологія», а також перелік і описи / робочі програми вибірових навчальних дисциплін, які до нього входять на сайті кафедри політології та соціології задля належного ознайомлення здобувачів вищої освіти зі змістом запропонованих дисциплін та дотримання процедури відкритості та публічності. До початку 2023-2024 навчального року науково-педагогічним працівникам, які забезпечують викладання навчальних дисциплін «Політична географія», «Державне управління», модуля «Політичні еліти і лідерство» навчальної дисципліни «Прикладні політичні студії» розробити та розмістити робочі програми на сайті кафедри політології та соціології. Під час наступного перегляду робочих програм навчальних дисциплін ЕГ рекомендує викладачам кафедри політології та соціології впровадити у практику використання у переліку рекомендованих джерел посилань на власні наукові публікації, можливо з посиланнями на репозитарій Університету. Під час наступного перегляду робочих програм навчальних дисциплін, які входять до модулів, завершення яких передбачає складання комплексного екзамену, викладачам чітко прописати процедуру врахування результатів досягнень здобувачів вищої освіти з конкретної дисципліни під час проведення комплексного екзамену.

Також на сайті кафедри відсутні робочі програми кількох обов'язкових НД, а саме «Етнополітологія»; модуль «Політичні еліти і лідерство» навчальної дисципліни «Прикладні політичні студії»; «Політична географія»; «Державне управління». Інформація про останні три НД відсутня і в додатках до Відомостей про СО (Таблиці 1-3). В РП навчальних дисциплін «Сучасні теорії демократії», «Мас-медіа і політика», «Конфліктологія», «Соціологія», «Політична психологія» розробником та викладачем зазначена Світлана Бульбенюк, що не узгоджується з інформацією у додатках до Відомостей про СО (Таблиці 1-3), в яких вказані інші

Відповідь університету:

Експертна група визначила такі слабкі сторони за критерієм 4, а саме: «На сайті кафедри політології та соціології відсутній перелік вибірових блоків ОП «Політологія», а також перелік і описи / робочі програми вибірових навчальних дисциплін, які до нього входять. Описи цих НД відсутні також в загальноуніверситетському каталозі вибірових дисциплін. Це, на думку ЕГ, ускладнює здобувачам вищої освіти можливість попереднього ознайомлення зі змістом запропонованих дисциплін в межах вибірових блоків та ускладнює процес вибору освітніх компонентів».

Наголошуємо, що жодних дорікань збоку здобувачів щодо недостатньої поінформованості або неможливості здійснення бажаних вибірових ОК за 5 років реалізації ОП не було.

Перелік вибірових блоків та освітні компоненти, які до них включені оприлюднено в навчальному плані НП (від 2018 та в новій редакції від 2021) та поширено на сторінці Університету в розділі ВСТУПНИКАМ-ПЕРЕЛІК СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ – БАКАЛАВР-Факультет суспільно-гуманітарних наук.

https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/vstupnikam/iff/2021/NP_polit_IFF.pdf

Також перелік вибірових компонентів оприлюднено на сторінці кафедри політології та соціології:

https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/vstupnikam/iff/2021/NP_polit_IFF.pdf

Цю інформацію ЕГ неодноразово підтверджували НПП під час роботи ЕГ. Окрім того, перед початком вибору дисциплін, гарант ОП та заступник декана ознайомлюють здобувачів вищої освіти із опціями вибору, переліком вибірових дисциплін та їх змістом.

На сторінці кафедри оприлюднені робочі програми дисциплін з блоків. Ця інформація наявна на сайті Факультету з початку навчального року.

<https://fshn.kubg.edu.ua/pro-fakultet/kafedry/kafedra-politolohii-ta-sotsiolohii/navchalno-metodychna-robota/robochi-navchalni-prohramy.html>

Додатково зазначимо, що вибірові дисципліни, що обираються з каталогу – мають опис, що включає мету, перелік тем, форму контролю, який поширено у каталозі (про це було повідомлено гарантом та О.Буйницькою (завідувачкою науково-дослідної лабораторії цифровізації освіти під час зустрічі на тему Огляд матеріально-технічної бази, що використовується під час реалізації ОПП). ЕГ був продемонстрований функціонал каталогу вибірових дисциплін. Здобувачі освіти мають кілька каналів інформування стосовно змісту вибірових ОК: 1. Опис курсу в каталозі вибірових дисциплін (додаємо скрін-шот опису дисципліни в каталозі вибірових курсів в якості зразку). Наприклад, дисципліну «Криптоекономіка» з каталогу вибірових дисциплін вибирали також здобувачі ОП «Політологія».

Криптоекономіка

 Обрані дисципліни

Для вибору у 2021-2022 навчальному році

Навчальний курс «Криптоекономіка» включає теоретичний матеріал, закріплення якого засноване на вирішенні практичних завдань. Основу курсу становлять питання, пов'язані з: криптоекономікою, криптовалютами, технологією блокчейну, майнінгом, розумними контрактами (смарт-контрактами), емісією та капіталізацією криптовалют, токенами, платформою Ethereum, практика використання електронних гаманців, купівлю та переказами криптовалют, колективне інвестування в криптоекономіку (ICO), юридичні аспекти криптовалютної економіки

Мета курсу

Сформувати систему знань у студентів в області основ криптоекономіки та оволодіти базовими знаннями про основні складові «нової» економіки: криптовалюта, технології блокчейн, майнінг, розумні контракти, ICO

Програмні результати навчання

Знання та розуміння основних понять, принципів та інструментів криптовалютної економіки; уміння аналізувати інформацію для прийняття управлінських рішень; мати навички (набути досвіду) аналізу конкретних ситуацій, пов'язаних з криптоекономікою, виявлення наявних проблем, формулювання рекомендацій

Підрозділ

Кафедра фінансів та економіки,
Факультет інформаційних технологій та управління

4.2. «На сайті кафедри політології та соціології відсутні робочі програми таких обов'язкових навчальних дисциплін, як: «Етнополітологія», «Політична географія», «Державне управління», модуль «Політичні еліти і лідерство» навчальної дисципліни «Прикладні політичні студії».

Відповідно до сучасної парадигми акредитації освітніх програм, подається інформація стосовно освітніх компонентів, які викладаються в поточному навчальному році. Якщо за новою редакцією ОП передбачено викладання нової дисципліни наступного навчального року, неможливо її представити, оскільки вона ще не закріплена за відповідним НПП на наступний рік.

Перед початком семестру перелік РПНД на сайті факультету систематично оновлюється, оскільки ОК «Етнополітологія» викладається в 6 (весняному семестрі), який розпочинається 06 березня 2023 року, зазначена програма розміщена до моменту початку навчального процесу.

Відзначимо, що такі обов'язкові дисципліни як: «Політичні еліти і лідерство», «Політична географія» та «Державне управління» за новою редакцією 2021 року **вперше** будуть викладатися у 2023-2024, 2024-2025 навчальних роках. Відтак, вважаємо, що зауваження ЕГ не відповідає реаліям здійснення ОП, РП з дисциплін, які лише будуть викладатися у 2024 році – не мають бути оприлюднені у 2022-2023 році.

4.3. «У робочих програмах навчальних дисциплін відсутні у списках рекомендованої літератури наукові публікації науково-педагогічних працівників, які забезпечують реалізацію освітнього процесу на ОП «Політологія».

РП в частині переліку рекомендованої літератури відображають напрацювання всіх НПП ЗВО, що колись були дотичними до викладання цих дисциплін. Більше

того, ЕГ під час підсумкової зустрічі особливо відзначила (під запис), що гарант ОП вказала свої статті, які є дотичними до викладання дисциплін, що вона веде. Під час зустрічі з академічним персоналом було вказано, що зі статтями викладачів можна ознайомитися на сторінках ЕНК кожного ОК ОП.

Більше того - У процесі розроблення навчально-методичного забезпечення навчальної дисципліни науково-педагогічний працівник, користуючись наданим йому Законом України «Про вищу освіту» правом на академічну свободу, а також орієнтуючись на зазначені освітньою програмою в описі навчальної дисципліни очікувані результати навчання і дисциплінарні компетентності, може самостійно визначати програмовий зміст курсу, логіку, структуру його вивчення, комплекс методів та освітніх технологій, засоби навчання, засоби діагностики й контролю, а також доповнювати зазначений вище перелік необхідними, за його переконанням, додатковими інформаційними і методичними матеріалами.

4.4. «У робочих програмах навчальних дисциплін, які входять до комплексного екзамену (наприклад, «Філософські студії», «Історико-політичні студії», «Політична теорія», «Прикладні політичні студії» та ін.) чітко не описана процедура врахування результатів досягнень здобувачів вищої освіти з конкретної дисципліни під час проведення комплексного екзамену.

Зазначимо, що не існує поняття «комплексного екзамену» дотичного до освітніх компонентів. Відповідно до НП, в якому представлені ОК та їх модулі може передбачатися кілька форм контролю в різних семестрах. Під час роботи фокус-груп (що підтверджується відеозаписами) було надано 3 пояснення (гарантом Т.Поярковою, В.Завадським та Л.Панасюком) щодо процедури (що склалася в межах автономії Університету) врахування результатів досягнень здобувачів за окремими модулями ОК. Кожен модуль, як складова частина ОК, надає можливість набрати пропорційну кількість балів з поточної роботи, що у сумі не перевищує 60 балів. Підсумковий контроль у вигляді екзамену дозволяє набрати максимально 40 балів. Процес підрахунку деталізовано в навчально-методичній картці дисципліни.

4.5. «В РП навчальних дисциплін «Сучасні теорії демократії», «Мас-медіа і політика», «Конфліктологія», «Соціологія», «Політична психологія» розробником та викладачем зазначена Світлана Бульбенюк, що не узгоджується з інформацією у додатках до Відомостей про СО (Таблиці 1-3), в яких вказані інші НПП.

Робочі програми навчальних дисциплін на 2022-2023 навчальний рік затверджувалися перед початком 1 семестру, коли С.С. Бульбенюк працювала на посаді доцента кафедри політології та соціології. Відповідно на момент початку навчального року вона підготувала РПНД зазначених дисциплін, які були затверджені. С.С. Бульбенюк працювала до 15 жовтня 2022 року, забезпечуючи викладання зазначених дисциплін. Після її звільнення, у відповідності до нормативних актів, її навчальне навантаження було перерозподілене між іншими НПП, які продовжили викладання за програмами, які були вже затверджені. В таблицю 2 відомостей СО були включені НПП, які забезпечували викладання ОК на момент підготовки відомостей СО.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність. Рівень В.

Слабкі сторони. Чинна редакція «Методичних рекомендацій до написання кваліфікаційних робіт бакалавра спеціальності 052 «Політологія» містить застарілу та неактуальну інформацію, зокрема, мова йде про наявність підрозділу 1.3. «Процес складання кваліфікаційного іспиту з політології» де зазначено, що «підготовка до кваліфікаційного іспиту передбачає формування певних фахових компетентностей за освітньою програмою 2021 р.» Експертна група звертає увагу, що за ОП 2021 р. атестація здобувачів вищої освіти проводиться тільки у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи.

Відповідь університету:

Випуск 2023 року здобувачів ОП «Політологія» буде здійснюватися відповідно до редакції ОП 2018 року, оскільки на цю ОП вступали здобувачі освіти у 2019 році. Відповідно до редакції ОП 2018 р. передбачено, що підсумкова атестація проводиться у формі: Комплексного екзамену з політології та публічного захисту бакалаврської роботи. Наявні форми атестації жодним чином не порушують законодавства.

Критерій 6. Людські ресурси. Рівень В.

Слабкі сторони. Через відсутність інформації про НД «Політичні еліти і лідерство», «Політична географія», «Державне управління» у Відомостях про СО (Таблиці 1-3), а також робочих програм зазначених НД на сайті кафедри, ЕГ не вдалося встановити відповідність кваліфікації викладачів цим ОК. Відсутність академічної та/або професійної відповідності викладачів за деякими навчальними дисциплінами (канд. політ. наук, доц. Вікторія Пугач викладає модуль «Соціологія», канд. іст. наук, доц. Віталій Завадський – модуль «ІКТ в політології»). Наукові публікації окремих викладачів не повною мірою відповідають дисциплінам, що ними викладаються (Іван Ощипок – «Політичний аналіз і прогноз», Вікторія Пугач – «Мас-медіа і політика», «Соціологія», Леонід Панасюк – «Псефологія», «Партологія»). Через те, що кафедра політології та соціології є новоствореною і через реорганізаційні питання та воєнний стан конкурс на заміщення вакантних посад НПП по цій кафедрі не проводився, ЕГ не вдалося встановити, чи процедура конкурсного добору викладачів кафедри політології та соціології здійснюється прозоро, з урахуванням рівня їхнього професіоналізму, що необхідний для успішної реалізації освітньої програми. Кафедра політології була створена 01 вересня 2021 р., з 01 вересня 2022 р. була змінена назва на кафедру політології та соціології. З моменту створення конкурс на заміщення вакантних посад НПП по цій кафедрі не проводився. Відповідно до рішень ВРУ останній конкурс на заміщення вакантних посад НПП відбувся в Київському університеті імені Бориса Грінченка в червні 2021 р. (<https://cutt.ly/R3MLviS>). З тими НПП, у яких строк дії контракту завершився, укладається трудовий договір до проведення конкурсу через воєнний стан відповідно до Закону України від 15 березня 2022 р. № 2136-IX «Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану». Рекомендації. Узгодити відповідність академічної та/або професійної кваліфікації викладачів тим навчальним дисциплінам, які вони забезпечують, через публікацію фахових статей у вітчизняних та закордонних періодичних наукових виданнях, публікацію навчально-методичної літератури відповідно до напрямів окремих освітніх компонентів, проходження

фахового підвищення кваліфікації. До початку 2023-2024 навчального року колективу кафедри політології та соціології оприлюднити робочі програми навчальних дисциплін «Політичні еліти і лідерство», «Політична географія», «Державне управління». Експертна група рекомендує до початку 2023-2024 навчального року провести конкурс на заміщення вакантних посад викладачів кафедри політології та соціології відповідно до Плану роботи Київського університету імені Бориса Грінченка» на 2023 рік (<https://cutt.ly/L8e0re9>), де заплановано на серпень-вересень «Формування структури та штату, організація конкурсів на заміщення вакантних посад, призначення, створення кадрового резерву, переміщення тощо».

Відповідь університету:

Експертна група визначила такі слабкі сторони за критерієм б, а саме:

6.1. «Через відсутність інформації про НД «Політичні еліти і лідерство», «Політична географія», «Державне управління» у Відомостях про СО (Таблиці 1-3), а також робочих програм зазначених НД на сайті кафедри, ЕГ не вдалося встановити відповідність кваліфікації викладачів цим ОК.»

Наголошуємо, що відповідно до оновленої ОП від 2021 р. ОК «Політичні еліти і лідерство», «Політична географія» та «Державне управління» будуть викладатися у 2023-2024, 2024-2025 навчальних роках. А відомості СО подаються станом на поточний навчальний рік. Відтак, вважаємо, що зауваження ЕГ не відповідає реаліям здійснення ОП, оскільки у Відомостях про СО (Таблиці 1-3), а також робочих програм зазначених НД на сайті кафедри – було відображено ситуацію на 2022-2023 н.р.

6.2. «Відсутність академічної та/або професійної відповідності викладачів за деякими навчальними дисциплінами (канд. політ. наук, доц. Вікторія Пугач викладає модуль «Соціологія», канд. іст. наук, доц. Віталій Завадський – модуль «ІКТ в політології»). Наукові публікації окремих викладачів не повною мірою відповідають дисциплінам, що ними викладаються (Іван Ощипок – «Політичний аналіз і прогноз», Вікторія Пугач – «Мас-медіа і політика», «Соціологія», Леонід Панасюк – «Псефологія», «Партологія»).

Частково погоджуємося із висловленими зауваженнями. Проте, вважаємо за потрібне дати роз'яснення. К.і.н, доцент В.М. Завадський проводить міждисциплінарні дослідження із використанням ІКТ та математичних методів, результати його наукових пошуків відображені в низці фахових публікацій в зарубіжних виданнях, що індексуються у міжнародних науково-метричних базах Scopus та WoS, наприклад (які зазначені в Табл.2 відомостей СО):

1. V. Zavadskyi, V. Loiko, O. Aleksandrova. Risk Analysis and Determination of the Security Level of the Information Ecosystem of the Educational Institution with the Help of an Expert System. Workshop on Cybersecurity Providing in Information and Telecommunication Systems.. CPITS II 2021, October 26, 2021, Kyiv, Ukraine (**Scopus**).
2. Loiko, Valeriia and Aleksandrova, Olena and Vinnikova, Nataliia and Zavadsky, Vitaliy and Loiko, D.N. (2021) Methodical tools for security level diagnostics of the modern university's activity Electronic Security and Digital Forensics(13), pp 115-132 .(**Scopus**)
3. Vitaliy N. Zavadskyi, Olena S. Aleksandrova, Nataliia N. Vinnikova, Olha S. Vyhovska, Iryna N. Spudka. European Union Enlargement in 2004: System

Analysis of the Benefits and Losses. Journal of Advanced Research in Law and Economics (JARLE), 2019. S.I., Vol. 10, No. 6 (44), p. 1714–1722. (Scopus).

4. T.Yereskova, O.Mazuryk, O.Aleksandrova, H.Tymofeieva, V.Zavadskyi (2020). Uncertainty as a regular feature of modern ukrainian society Teorija in Praksa (3). pp. 928-946. (Scopus).

6.3. *Через те, що кафедра політології та соціології є новоствореною і через реорганізаційні питання та воєнний стан конкурс на заміщення вакантних посад НПП по цій кафедрі не проводився, ЕГ не вдалося встановити, чи процедура конкурсного добору викладачів кафедри політології та соціології здійснюється прозоро, з урахуванням рівня їхнього професіоналізму, що необхідний для успішної реалізації освітньої програми. Кафедра політології була створена 01 вересня 2021 р., з 01 вересня 2022 р. була змінена назва на кафедру політології та соціології. З моменту створення конкурс на заміщення вакантних посад НПП по цій кафедрі не проводився. Відповідно до рішень ВРУ останній конкурс на заміщення вакантних посад НПП відбувся в Київському університеті імені Бориса Грінченка в червні 2021 р. (<https://cutt.ly/R3MLviS>). З тими НПП, у яких строк дії контракту завершився, укладається трудовий договір до проведення конкурсу через воєнний стан відповідно до Закону України від 15 березня 2022 р. № 2136-IX «Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану».*

Так, дійсно на кафедрі політології та соціології ФСГН працюють співробітники, з якими через реорганізаційні процеси та воєнний стан відповідно до Законів України «Про вищу освіту», «Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану» укладені строкові трудові договори до проведення конкурсу на заміщення вакантних посад.

Незважаючи на те, що зазначені працівники не проходили процедуру конкурсного відбору, перед їх призначенням на посади було здійснено перевірку на відповідність їх кандидатур вимогам Закону України «Про вищу освіту», професійному стандарту, затвердженому наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 23 березня 2021 року № 610, Ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 року № 1187 (зі змінами).

Станом на сьогодні підготовлено проєкт наказу про оголошення конкурсу на заміщення посад науково-педагогічних, наукових і педагогічних працівників Університету, зокрема посад завідувача, професора, доцентів кафедри політології та соціології ФСГН. Згідно з проєктом наказу процедуру конкурсного відбору буде розпочато з квітня 2023 року.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси. Рівень В.

Слабкі сторони. Не всі наукові роботи викладачів кафедри політології та соціології розміщені в репозиторії Університету. Попри наявну позитивну практику в Університеті стосовно сертифікації електронних навчальних комплексів, ЕГ звернула увагу, що навчальні дисципліни ОП «Політологія» не є сертифікованими. На момент проведення акредитаційної експертизи у лютому 2023 р. здобувачі вищої освіти ОП «Політологія» 1-го та 3-го курсів, які на початку березня 2023 р. мали

проходити навчальну практику, не були обізнані з термінами та місцями проходження практики. Рекомендації. З метою поширення наукових доробків науково-педагогічних працівників кафедри політології та соціології й можливості використання їх в освітньому процесі, відповідальним особам за розміщення інформації в репозиторії своєчасно розміщувати наукові роботи викладачів кафедри політології та соціології в репозиторії Університету. З метою підтримки гарних практик Університету ЕГ радить викладачами кафедри політології та соціології забезпечити сертифікацію електронних навчальних комплексів ОП «Політологія» упродовж наступних 2 років. Експертна група рекомендує інформувати здобувачів вищої освіти ОП «Політологія» про терміни та місця проходження практики за один календарний місяць, як це визначено відповідними програмами практики, розробленими кафедрою політології та соціології. ЕГ рекомендує Гаранту за результатами проведення практики проводити опитування роботодавців та здобувачів вищої освіти з метою визначення рівня задоволеності практичною підготовкою. З метою збереження подальшого контакту з випускниками ОП «Політологія» ЕГ радить зберігати корпоративну пошту здобувачам вищої освіти після закінчення навчання.

Відповідь університету:

7.1. Не всі наукові роботи викладачів кафедри політології та соціології розміщені в репозитарії Університету.

Варто врахувати, що частина колективу кафедри політології та соціології працює перші роки в Київському університеті імені Бориса Грінченка, а в репозиторій вносяться наукові публікації, які опубліковано під час роботи в Університеті та афільовано з навчальним закладом.

Університет послідовно відстоює права всіх учасників освітнього процесу під час впровадження педагогічної, наукової діяльності, що здійснюється на засадах свободи. Відтак, внесення власних статей до репозиторію є можливістю, а не обов'язком викладача.

7.2. Попри наявну позитивну практику в Університеті стосовно сертифікації електронних навчальних комплексів, ЕГ звернула увагу, що навчальні дисципліни ОП «Політологія» не є сертифікованими.

Сертифікація ЕНК з ОК ОП «Політологія» є пріоритетним завданням розвитку кафедри та спеціальності в цілому. Зазначимо, що НПП, які задіяні на ОП «Політологія» мають майже 90% наповнення ЕНК матеріалами (презентації, література, журнали оцінок, завдання для модульного контролю та екзаменаційні тести), що було продемонстровано під час огляду матеріальної бази в частині «Цифрового кампусу» Університету.

7.3. На момент проведення акредитаційної експертизи у лютому 2023 р. здобувачі вищої освіти ОП «Політологія» 1-го та 3-го курсів, які на початку березня 2023 р. мали проходити навчальну практику, не були обізнані з термінами та місцями проходження практики.

Зазначимо, що відповідно до П.4.6. «Положення про проведення практики студентів Київського університету імені Бориса Грінченка»: «Підбір бази для проходження практики студентами, підготовка договорів про проведення практики,

подання їх до відділу практики та працевлаштування для подальшої реєстрації здійснюється відповідними кафедрами в терміни, що не перевищують тридцяти днів до календарного початку практики». Тобто, Положення регламентує саме підготовчий етап, встановлюючи 30-денний термін. Детальне ознайомлення студентів із змістом, завданнями та переліком баз практики відбувається під час установчої конференції, яка проводиться в перший день періоду проходження практики.

Відповідно до графіка освітнього процесу на 2022-2023 н.р., другий семестр починається 06 березня 2023 р. ЕГ працювали 13-15 лютого 2023 р, а здобувачі вищої освіти перебували на канікулах з 26 грудня 2022 року. Відповідно до нормативної бази, проведення будь-яких видів навчальної роботи під час канікул є не прийнятним.

В даному випадку, на 6 березня 2023 року в розкладі визначено проведення установчої конференції з Навчальної (в політичних інституціях) практики. <https://dekanat.kubg.edu.ua/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

ЕГ під час зустрічей було надано неодноразове пояснення, що оголошення актуального списку баз, готових приймати студентів під час російсько-українського військового конфлікту буде підпорядковуватися, у першу чергу, можливостям забезпечити безпеку проведення практик з урахуванням реалій та опитуванням студентів щодо їх бажань пройти практику на тій або іншій базі.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми. Рівень В

Слабкі сторони. Під час проведення моніторингу якості надання освітніх послуг ОП «Політологія» кафедрою політології та соціології проводяться опитування тільки серед здобувачів вищої освіти. Рекомендації. Експертна група рекомендує Гаранту ОП «Політологія» започаткувати практику проведення опитувань випускників ОП, науково-педагогічних працівників та роботодавців, тим більше, що приклади анкет для зазначених стейкхолдерів надаються у «Положенні про опитування в Київському університеті імені Бориса Грінченка» (<https://cutt.ly/V8xojEP>). З метою моніторингу якості практичної підготовки ЕГ рекомендує Гаранту ОП «Політологія» проводити опитування роботодавців та здобувачів вищої освіти за результатами проведення практики.

Відповідь університету:

В Університеті впроваджено практику проведення опитувань випускників ОП, про що зазначалося у відомостях СО. В Університеті діє система моніторингу якості освітнього процесу (в тому числі і через опитування випускників ОП) та розвитку кар'єри. Є сталою практика проведення опитувань майбутніх випускників під час 8 семестру стосовно якості освітніх послуг, змісту ОП. В якості прикладу можна навести масштабне опитування студентів 4 курсу, керівників практики (від Університету та баз практики, потенційних роботодавців), яке проводиться кожного року. На 2023 рік заплановане подібне опитування для всіх ОП.

Додатково зазначимо, наприклад, у 2021-2022 році кожен здобувач ОП «Політологія» проходив такі опитування:

1. Оцінка ЕНК (після вивчення кожного ОК).
2. «Викладач очима студента».
3. Патріотичні настрої здобувачів освіти Київського університету імені Бориса Грінченка 2022.

4. Опитування щодо змісту ОП «Політологія» (проводила кафедра політології та соціології, результати доступні на сайті факультету).

Критерій 9. Прозорість та публічність. Рівень В.

Слабкі сторони.

На сайті відсутні робочі програми окремих обов'язкових навчальних дисциплін («Етнополітологія», «Політична географія», «Державне управління», «Прикладні політичні студії») та перелік вибіркових блоків ОП «Політологія», перелік і описи / робочі програми вибіркових навчальних дисциплін, які до нього входять.

Рекомендації.

До початку 2023-2024 навчального року колективу випускової кафедри розмістити на сторінці кафедри політології та соціології робочі програми обов'язкових навчальних дисциплін («Етнополітологія», «Політична географія», «Державне управління», «Прикладні політичні студії») та перелік вибіркових блоків ОП «Політологія», перелік і описи / робочі програми вибіркових навчальних дисциплін, які до нього входять.

ЕГ відзначає, що позитивною практикою факультету було систематичне оприлюднення матеріалів засідань Вченої ради факультету, рекомендуємо цю практику відновити.

ЕГ рекомендує за результатами проведення публічного обговорення наступних проєктів ОП «Політологія» оприлюднювати рецензії стейкхолдерів, які містять інформацію щодо наданих пропозицій до освітньої програми.

Відповідь університету:

Вважаємо зауваження ЕГ стосовно оприлюднення РПНД за вищезазначеними ОК абсолютно не обґрунтованим.

Відповідно до сучасної парадигми акредитації освітніх програм, подається інформація стосовно освітніх компонентів, які викладаються в поточному навчальному році. Якщо за новою редакцією ОП передбачено викладання нової дисципліни наступного навчального року, неможливо її представити, оскільки вона ще не закріплена за відповідним НПП на наступний рік.

Перед початком семестру перелік РПНД на сайті факультету систематично оновлюється, оскільки ОК «Етнополітологія» викладається в 6 (весняному семестрі), який розпочинається 06 березня 2023 року, зазначена програма розміщена до моменту початку навчального процесу.

Відзначимо, що такі обов'язкові дисципліни як: «Політичні еліти і лідерство», «Політична географія» та «Державне управління» за новою редакцією 2021 року вперше будуть викладатися у 2023-2024, 2024-2025 навчальних роках.